

**Незванични пречишћени текст Правилника о потврдама о обучености
ваздухопловног метеоролошког особља и центрима за обуку
(„Службени гласник РС“, број 32/11 и 24/13)**

На основу члана 175. став 3, члана 179. став 3, члана 180. став 1. и члана 237. тачка 3) Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“, број 73/10),

Управни одбор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије прописује

**ПРАВИЛНИК О ПОТВРДАМА О ОБУЧЕНОСТИ ВАЗДУХОПЛОВНОГ
МЕТЕОРОЛОШКОГ ОСОБЉА И ЦЕНТРИМА ЗА ОБУКУ**

І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се: стручна обука ваздухопловног метеоролошког особља, као једне од категорија техничког особља пружалаца услуга у ваздушној пловидби; услови за издавање, продужење важења и обнову потврде о обучености; услови за упис у потврду о обучености одговарајућег степена обучености или овлашћења; садржина обрасца потврде о обучености; послови које ваздухопловно метеоролошко особље може да обавља на основу потврде о обучености, као и услови које мора да испуни центар за обуку ваздухопловног метеоролошког особља.

Ваздухопловно метеоролошко особље, у смислу овог правилника, обухвата ваздухопловне метеоролошке техничаре (аеродромске метеоролошке техничаре, обласне метеоролошке техничаре и ваздухопловне метеоролошке техничаре - инструкторе) и ваздухопловне прогностичаре (аеродромске прогностичаре, обласне прогностичаре и ваздухопловне прогностичаре- инструкторе).

Значење израза

Члан 2.

Поједини изрази и скраћенице који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

1) потврда о обучености (*Certificate of Competence*) је исправа којом се потврђује да је њен ималац оспособљен да обавља стручне послове у складу са степеном обучености или овлашћењем уписаним у потврду;

2) степен обучености (*Competence level*) је саставни део потврде о обучености којим се утврђује ниво обучености имаоца потврде и којим су одређени послови које он може обављати на основу потврде;

3) кандидат (*Candidate*) је лице које похађа стручну обуку;

4) овлашћење инструктора (*Instructor Rating*) је саставни део потврде о обучености којим се потврђује да је ималац овлашћења оспособљен да врши практичну обуку, спроводи практичне испите кандидата, као и да врши проверу стручне обучености;

5) метеоролошка информација (*Meteorological information*) подразумева метеоролошки извештај, анализу, прогнозу и сваки други исказ који се односи на постојеће или очекиване метеоролошке услове;

6) метеоролошки извештај (*Meteorological report*) је информација о осмотреним метеоролошким условима који се односе на одређено време и локацију;

7) брифинг (*Briefing*) је усмени коментар о постојећим и/или очекиваним метеоролошким условима;

8) *VOLMET* је метеоролошка информација за ваздухоплове у лету (говорна или *data link*);

9) *ATS (Air Traffic Services)* означава услуге у ваздушном саобраћају;

10) *AIS (Aeronautical Information Services)* означава услуге ваздухопловног информисања;

11) *ICAO (International Civil Aviation Organisation)* означава Међународну организацију цивилног ваздухопловства;

12) *CNS (Communication, navigation and surveillance)* означава услуге комуникације, навигације и надзора;

13) РХМЗ Србије (*Republic Hydrometeorological Service of Serbia*) означава Републички хидрометеоролошки завод Србије;

14) *VFR (Visual flight rules)* је летење по правилима за визуелно летење, у визуелним метеоролошким условима.

II ПОЈАМ И ВРСТЕ СТРУЧНЕ ОБУКЕ

Члан 3.

Стручна обука ваздухопловног метеоролошког особља је обука за стицање знања и способности неопходних за пружање метеоролошких услуга у ваздушном саобраћају и може да буде:

1) почетна обука - теоријска и практична обука за стицање потврде о обучености ваздухопловног метеоролошког техничара са уписаним степеном обучености аеродромског метеоролошког техничара, односно ради стицања потврде о обучености ваздухопловног прогностичара са уписаним степеном обучености аеродромског прогностичара;

2) додатна обука - обука ради стицања степена обучености обласног метеоролошког техничара, односно степена обучености обласног прогностичара;

3) посебна обука - обука ради стицања овлашћења ваздухопловног метеоролошког техничара–инструктора, односно овлашћења ваздухопловног прогностичара – инструктора.

III СТРУЧНА ОБУКА ВАЗДУХОПЛОВНОГ МЕТЕОРОЛОШКОГ ТЕХНИЧАРА

1. Почетна обука

Аеродромски метеоролошки техничар

Члан 4.

Аеродромски метеоролошки техничар континуирано прати метеоролошке услове на аеродрому, врши ваздухопловна осматрања, израђује метеоролошке извештаје о ваздухопловним осматрањима, доставља метеоролошке информације корисницима на аеродрому, шаље метеоролошке извештаје у размену, издаје документацију за лет и врши брифинг који се односи на техничку интерпретацију документације за лет.

Почетној обуци за аеродромског метеоролошког техничара може да приступи лице које има четврти степен средње стручне спреме и звање метеоролошки техничар.

Почетна обука за аеродромског метеоролошког техничара састоји се од теоријског и практичног дела.

Члан 5.

Теоријски део почетне обуке за аеродромског метеоролошког техничара обухвата следеће предмете:

- 1) Ваздухопловна мерења и осматрања;
- 2) Опасне метеоролошке појаве које утичу на безбедност летења;
- 3) *ICAO* дефиниције и појмови;
- 4) Метеоролошке услуге за међународни ваздушни саобраћај;
- 5) Извештавање, кодирање и дисеминација метеоролошких информација;
- 6) Услуге у ваздушном саобраћају (*ATS*);
- 7) Аеродроми - основна знања;
- 8) Ваздухоплови - основна знања;
- 9) Метеоролошки аспекти планирања летења;
- 10) Ваздухопловне телекомуникације;
- 11) Међународни стандарди, препоручена пракса и домаћи ваздухопловни прописи;
- 12) Енглески језик (одговарајући ниво према програму центра за обуку).

Практични део почетне обуке спроводи се на радном месту у оперативној радној јединици под надзором инструктора и подразумева стицање одговарајуће оспособљености за рад:

- 1) на мерењима и осматрањима на ваздухопловној метеоролошкој станици;
- 2) са ваздухопловним метеоролошким информацијама.

По завршеној почетној обуци за аеродромског метеоролошког техничара кандидат полаже теоријске испите из предмета који су наведени у ставу 1. овог члана.

После успешно положених теоријских испита, кандидат полаже практични испит.

2. Додатна обука

Обласни метеоролошки техничар

Члан 6.

Обласни метеоролошки техничар прикупља и доставља информације корисницима на аеродрому, шаље информације у размену, надзире размену информација, снима и надзире садржај радио-емисије *VOLMET* и обавља послове подршке при изради ваздухопловних прогноза и упозорења.

Додатној обуци за стицање степена обучености обласног метеоролошког техничара може да приступи кандидат који поседује степен обучености аеродромског метеоролошког техничара.

Члан 7.

Додатна обука за стицање степена обучености обласног метеоролошког техничара састоји се само из практичног дела и спроводи се на радном месту у оперативној радној јединици под надзором инструктора. Подразумева стицање одговарајуће оспособљености за:

- 1) рад на припреми информација за ваздухоплове у лету (*VOLMET*), као и других метеоролошких информација које су у његовој надлежности и руковање тим информацијама;
- 2) контролу редовности информација и контролу квалитета метеоролошких извештаја из своје надлежности.

По завршеној додатној обуци кандидат полаже практични испит.

3. Посебна обука

Ваздухопловни метеоролошки техничар - инструктор

Члан 8.

Ваздухопловни метеоролошки техничар – инструктор планира, организује и спроводи:

- 1) практичну обуку на радном месту у оперативној радној јединици;
- 2) практичне испите;
- 3) проверу стручне обучености.

Ваздухопловни метеоролошки техничар - инструктор мора да у потврди о обучености има уписан степен обучености који је једнак или већи од степена обучености кандидата кога обучава, испитује или проверава.

Аеродромски метеоролошки техничар и обласни метеоролошки техничар могу да стекну овлашћење ваздухопловног метеоролошког техничара - инструктора уколико имају најмање три године радног искуства у обављању одговарајућих послова ваздухопловног метеоролошког техничара и уколико успешно заврше посебну обуку која се састоји из теоријског дела.

Теоријски део посебне обуке за стицање овлашћења ваздухопловног метеоролошког техничара - инструктора обухвата следеће предмете:

- 1) Методика обуке и
- 2) Психологија.

По завршеној посебној обуци кандидат полаже теоријске испите из предмета који су наведени у ставу 4. овог члана, као и практични испит који се састоји у провери примене стеченог знања у изради плана обуке и демонстрацији задате теме у улози инструктора.

IV СТРУЧНА ОБУКА ВАЗДУХОПЛОВНОГ ПРОГНОСТИЧАРА

1. Почетна обука

Аеродромски прогностичар

Члан 9.

Аеродромски прогностичар континуирано прати метеоролошке услове који утичу на летење у зони аеродрома, израђује прогнозу за аеродром и прогнозу за слетање и полетање, израђује упозорења за аеродром и даје савете из делокруга свог рада.

Почетној обуци за аеродромског прогностичара може да приступи лице које има високу стручну спрему (седми степен) и звање дипломирани метеоролог.

Почетна обука за аеродромског прогностичара састоји се из теоријског и практичног дела.

Члан 10.

Теоријски део почетне обуке за аеродромског прогностичара обухвата следеће предмете:

- 1) Опасне метеоролошке појаве које утичу на безбедност летења;
- 2) *ICAO* дефиниције и појмови;
- 3) Метеоролошке услуге за међународни ваздушни саобраћај;
- 4) Услуге у ваздушном саобраћају (*ATS*);
- 5) Аеродроми – основна знања;
- 6) Ваздухоплови - основна знања;
- 7) Метеоролошки аспекти планирања лета;
- 8) Ваздухопловне телекомуникације;

9) Услуге ваздухопловног информисања (*AIS*);
10) Међународни стандарди и препоручена пракса и домаћи ваздухопловни прописи;

11) Енглески језик (одговарајући ниво према програму центра за обуку).

Практични део почетне обуке спроводи се се на радном месту у оперативној радној јединици под надзором инструктора и подразумева стицање одговарајуће оспособљености за рад на:

- 1) анализи времена;
- 2) прогнози времена.

По завршеној почетној обуци за аеродромског прогностичара кандидат полаже теоријске испите из предмета наведених у ставу 1. овог члана.

После успешно положених теоријских предмета кандидат полаже практични испит.

2. Додатна обука

Обласни прогностичар

Члан 11.

Обласни прогностичар континуирано прати метеоролошке услове који утичу на летење у области информисања у лету (*FIR*) и на руте и летове за које је надлежан, обрађује информације примљене од ваздухоплова у свим фазама лета, израђује одговарајуће информације и координира послове метеоролошког обезбеђења ваздушног саобраћаја у области његове надлежности.

Додатној обуци за стицање степена обучености обласног прогностичара може да приступи кандидат који поседује степен обучености аеродромског прогностичара.

Члан 12.

Додатна обука за стицање степена обучености обласног прогностичара састоји се само из практичног дела и спроводи се на радном месту у оперативној радној јединици под надзором инструктора. Подразумева стицање одговарајуће оспособљености за:

- 1) израду ваздухопловних прогноза и упозорења у скраћеном отвореном тексту;
- 2) израду прогноза за област надлежности;
- 3) израду ваздухопловних метеоролошких карата за документацију за лет;
- 4) припрему података за хитна обавештења;
- 5) анализу и обраду специјалних упозорења и извештаја из ваздуха;
- 6) израду информација намењених трагању и спасавању;
- 7) консултацију за *VFR* летове;
- 8) координацију са пружаоцем *CNS* услуга и *PXM3* Србије;
- 9) контролу садржаја и квалитета информација у области надлежности.

По завршеној додатној обуци кандидат полаже практични испит.

3. Посебна обука

Ваздухопловни прогностичар – инструктор

Члан 13.

Ваздухопловни прогностичар – инструктор планира, организује и спроводи:

- 1) практичну обуку на радном месту у оперативној радној јединици;
- 2) практичне испите;
- 3) проверу стручне обучености.

Ваздухопловни прогностичар – инструктор мора да у потврди о обучености има уписан степен обучености који је једнак или већи од степена обучености кандидата кога обучава, испитује или проверава.

Аеродромски прогностичар и обласни прогностичар могу да стекну овлашћење ваздухопловног прогностичара - инструктора уколико имају најмање три године радног искуства у обављању одговарајућих послова ваздухопловног прогностичара и уколико успешно заврше посебну обуку која се састоји из теоријског дела.

Теоријски део посебне обуке за стицање овлашћења ваздухопловног прогностичара – инструктора обухвата следеће предмете:

- 1) Методика обуке;
- 2) Психологија.

По завршеној посебној обуци кандидат полаже теоријске испите из предмета који су наведени у ставу 4. овог члана, као и практични испит који се састоји у провери примене стеченог знања у изради плана обуке и демонстрацији задате теме у улози инструктора.

V СПРОВОЂЕЊЕ ИСПИТА

Теоријски испити

Члан 14.

Теоријски испити полажу се писмено, решавањем тестова после одржане наставе из сваког појединачног теоријског предмета.

Теоријске испите спроводе наставници теоријске наставе са листе наставника теоријске наставе коју је одобрио Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат).

Кандидат је положио теоријски испит из одређеног предмета ако је остварио најмање 80 % предвиђених поена.

У испитну листу кандидата наставник теоријске наставе уноси резултате теоријског испита из свог предмета.

Кандидат који не положи неки од прописаних теоријских испита има право на један поправни испит из тог предмета.

Практични испити

Члан 15.

По завршеној практичној обуци за стицање одређеног степена обучености или овлашћења, кандидат подноси центру за обуку пријаву за полагање практичног испита, као и доказ о завршеној практичној обуци и положеним теоријским испитима, ако су прописани.

Центар за обуку у року од 15 дана од дана подношења пријаве доноси решење о спровођењу практичног испита и формирању испитне комисије или решење којим се пријава одбија ако кандидат не испуњава прописане услове за полагање практичног испита.

Члан 16.

Практични испит састоји се у провери оспособљености за рад на одговарајућим пословима за које се кандидат обучавао.

Практични испит спроводи комисија коју сачињавају председник и два члана комисије. Сви чланови комисије морају имати овлашћење инструктора и бити на листи инструктора практичне обуке центра за обуку, коју је одобрио Директорат.

Председник комисије не може бити инструктор који је вршио практичну обуку кандидата.

Председник комисије по завршеном практичном испиту оцењује кандидата оценом „положио” или „није положио”, уноси оцену у испитну листу кандидата и потписује испитну листу.

Кандидат има право да полаже практични испит највише два пута.

Ближе услове који се односе на начин полагања теоријских и практичних испита, као и образац испитне листе утврђује центар за обуку.

VI ИЗДАВАЊЕ ПОТВРДЕ О ОБУЧЕНОСТИ И УПИС ОДГОВАРАЈУЋЕГ СТЕПЕНА ОБУЧЕНОСТИ, ОДНОСНО ОВЛАШЋЕЊА

Члан 17.

На захтев кандидата који је успешно завршио почетну обуку и положио све испите, центар за обуку издаје потврду о обучености ваздухопловног метеоролошког техничара са уписаним степеном обучености аеродромског метеоролошког техничара, односно потврду о обучености ваздухопловног прогностичара са уписаним степеном обучености аеродромског прогностичара.

На захтев кандидата који је успешно завршио додатну обуку и положио практични испит, центар за обуку у потврду о обучености уписује степен обучености обласног метеоролошког техничара, односно обласног прогностичара.

На захтев кандидата који је успешно завршио посебну обуку за инструктора и положио све испите, центар за обуку у потврду о обучености уписује овлашћење ваздухопловни метеоролошки техничар-инструктор, односно ваздухопловни прогностичар-инструктор.

Уз захтев из става 1-3. овог члана, кандидат је обавезан да достави доказ о завршеној стручној обуци и положеним испитима.

Образац захтева за издавање потврде о обучености, упис одговарајућег степена обучености, односно овлашћења утврђује центар за обуку.

Садржина обрасца потврде о обучености

Члан 18.

Образац потврде о обучености садржи:

- 1) назив центра за обуку који издаје потврду о обучености;
- 2) назив потврде о обучености (потврда о обучености ваздухопловног метеоролошког техничара или потврда о обучености ваздухопловног прогностичара) и рубрике у које се уноси:
 - број потврде о обучености;
 - име и презиме имаоца потврде о обучености;
 - датум и место рођења имаоца потврде о обучености;
 - адреса пребивалишта, односно боравишта имаоца потврде о обучености;
 - држављанство имаоца потврде о обучености;
 - датум издавања потврде о обучености;
 - потпис овлашћеног лица центра за обуку;
 - место за фотографију имаоца потврде о обучености;
 - место за потпис имаоца потврде о обучености;
 - место за упис одговарајућих степена обучености, односно за упис овлашћења имаоца потврде о обучености;
 - место за упис продужења важења, односно обнове потврде о обучености.

Образац потврде о обучености штампа се двојезично, на српском језику и на енглеском језику.

Важење потврде о обучености и продужење важења

Члан 19.

Потврда о обучености ваздухопловног метеоролошког особља важи две године од дана када је у њу уписан одговарајући степен обучености, односно овлашћење.

Ималац потврде о обучености обавезан је да поднесе захтев за продужење важења потврде о обучености најкасније 15 дана пре истека њеног рока важења.

Уз захтев за продужење важења потврде о обучености ималац потврде мора да поднесе доказ да је у току важења потврде о обучености провео најмање 18 месеци на одговарајућим пословима.

Ако је у току важења потврде о обучености ималац потврде провео мање од 18 месеци на одговарајућим пословима потребно је да уз захтев за продужење важења достави и извештај о извршеној провери стручне обучености од стране инструктора.

Обнова потврде

Члан 20.

Ако од истека рока важења потврде о обучености није протекло више од 24 месеца ималац потврде може да поднесе захтев за њену обнову уз доказ да је на одговарајућим пословима провео најмање последњих 18 месеци пре истека рока важења потврде о обучености и уз достављен извештај о извршеној провери стручне обучености од стране инструктора.

Члан 21.

Ако је од истека рока важења потврде о обучености прошло више од 24 месеца за обнову потврде ималац потврде мора поново полагати испите прописане за почетну обуку.

Образац захтева за продужење важења потврде о обучености и образац захтева за обнову потврде о обучености прописује центар за обуку.

Провера стручне обучености

Члан 22.

Провера стручне обучености подразумева практичну проверу знања и оспособљености за рад на одговарајућим пословима.

Проверу стручне обучености врши инструктор у сврху продужења или обнове потврде о обучености.

Инструктор је обавезан да о провери стручне обучености сачини писани извештај и достави га центру за обуку.

VII ЦЕНТРИ ЗА ОБУКУ

Члан 23.

Стручну обуку ваздухопловног метеоролошког особља врши центар за обуку који поседује потврду о праву на обучавање ваздухопловног метеоролошког особља.

Центар за обуку дужан је да изради програме обуке у складу са овим правилником, међународним стандардима и препорученом праксом и да за њих прибави одобрење Директората.

Програм обуке садржи за сваки предмет: циљеве обуке, назив и опис сваке теме, ниво потребног знања, методiku обуке, литературу и укупан број часова по предмету.

Услови за стицање потврде о праву на обучавање ваздухопловног метеоролошког особља

Члан 24.

Потврду о праву на обучавање ваздухопловног метеоролошког особља може да стекне правно лице које има пословно седиште у Републици Србији, које је код надлежног органа регистровано за обављање делатности и које располаже довољним финансијским средствима за спровођење обуке према одобреном програму обуке.

Поред тога, правно лице мора да:

1) поседује одговарајуће просторије, опрему, учила и литературу који омогућавају успешно извођење обуке, зависно од врсте обуке за коју се користе;

2) има одговарајућу руководећу структуру;

3) поседује правилник о раду и унутрашњој организацији центра за обуку;

4) поседује приручник о систему квалитета центра за обуку;

5) обезбеди одговарајући број наставника теоријске наставе и инструктора практичне обуке;

6) има утврђене критеријуме, одобрене од стране Директората, по којима образује листу наставника теоријске наставе и листу инструктора практичне обуке;

7) поседује програме за сваку врсту обуке;

8) поседује наставне планове усклађене са одобреним програмима обуке.

Издавање потврде о праву на обучавање ваздухопловног метеоролошког особља

Члан 25.

На захтев правног лица које испуњава услове из члана 24. овог правилника, Директорат издаје потврду о праву на обучавање ваздухопловног метеоролошког особља.

Потврда о праву на обучавање ваздухопловног метеоролошког особља издаје се са роком важења од 24 месеца.

У потврди о праву на обучавање мора да буде наведено: назив и седиште центра за обуку, врста одобрене обуке, датум издавања потврде и период важења потврде.

За сваку промену услова рада центар за обуку мора да прибави сагласност Директората.

Дужности центра за обуку

Члан 26.

Центар за обуку је дужан да:

1) води регистар кандидата на обуци у који се уносе лични подаци кандидата, врста стручне обуке кандидата, подаци о трајању обуке, положеним испитима, као и подаци о наставнику, односно инструктору који врши обуку, степен обучености кандидата, односно овлашћење које је кандидат стекао;

2) води лични досије кандидата који садржи: пријаву за обуку; решење о пријему на обуку; записнике о консултацијама са предметним наставницима; пријаву за полагање практичног испита; решење о спровођењу испита, односно решење о одбијању пријаве за полагање испита; потврду о завршеној стручној обуци и

положеним испитима; испитну листу кандидата; испитни материјал; захтев за издавање потврде о обучености, упис степена обучености/овлашћења; копију потврде о обучености; образац захтева за продужење важења /обнову потврде о обучености; извештај о извршеној провери стручне обучености од стране инструктора; потврду о времену проведеном на одговарајућим пословима и друга документа, ако је применљиво.

3) води дневнике наставе.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 27.

Центри који врше обуку ваздухопловног метеоролошког особља дужни су да се ускладе са одребама овог правилника у року од 12 месеци од ступања на снагу овог правилника.

Члан 28.

По испуњењу услова из члана 27. овог правилника, центар за обуку ће лицима која су привремену потврду о обучености ваздухопловног метеоролошког особља стекла по одредбама Правилника о стручној спреми, стручној обуци, испитима, дозволама и овлашћењима особља које врши послове метеоролошког обезбеђења ваздушне пловидбе („Службени лист СФРЈ” бр. 36/89 и 50/90 и „Службени лист СРЈ”, број 8/95) заменити одговарајућом потврдом о обучености ваздухопловног метеоролошког техничара, односно потврдом о обучености ваздухопловног прогностичара.

Лицима из става 1. овог члана потврда о обучености издаће се са уписаним степеном обучености, односно овлашћењем које одговара пословима на којима лице ради, односно овлашћењем које поседује у тренутку замене потврде о обучености.

Члан 29.

Стручна обука која је започета пре ступања на снагу овог правилника завршиће се у складу са саписима који су важали до ступања на снагу овог правилника.

Члан 30.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о стручној спреми, стручној обуци, испитима, дозволама и овлашћењима особља које врши послове метеоролошког обезбеђења ваздушне пловидбе („Службени лист СФРЈ”, бр. 36/89 и 50/90 и „Службени лист СРЈ”, број 8/95).

Члан 31.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије.

Бр. 1/0-01-0003/2011-0007

У Београду, 14. априла 2011. године

Управни одбор

Председник

Милутин Мркоњић